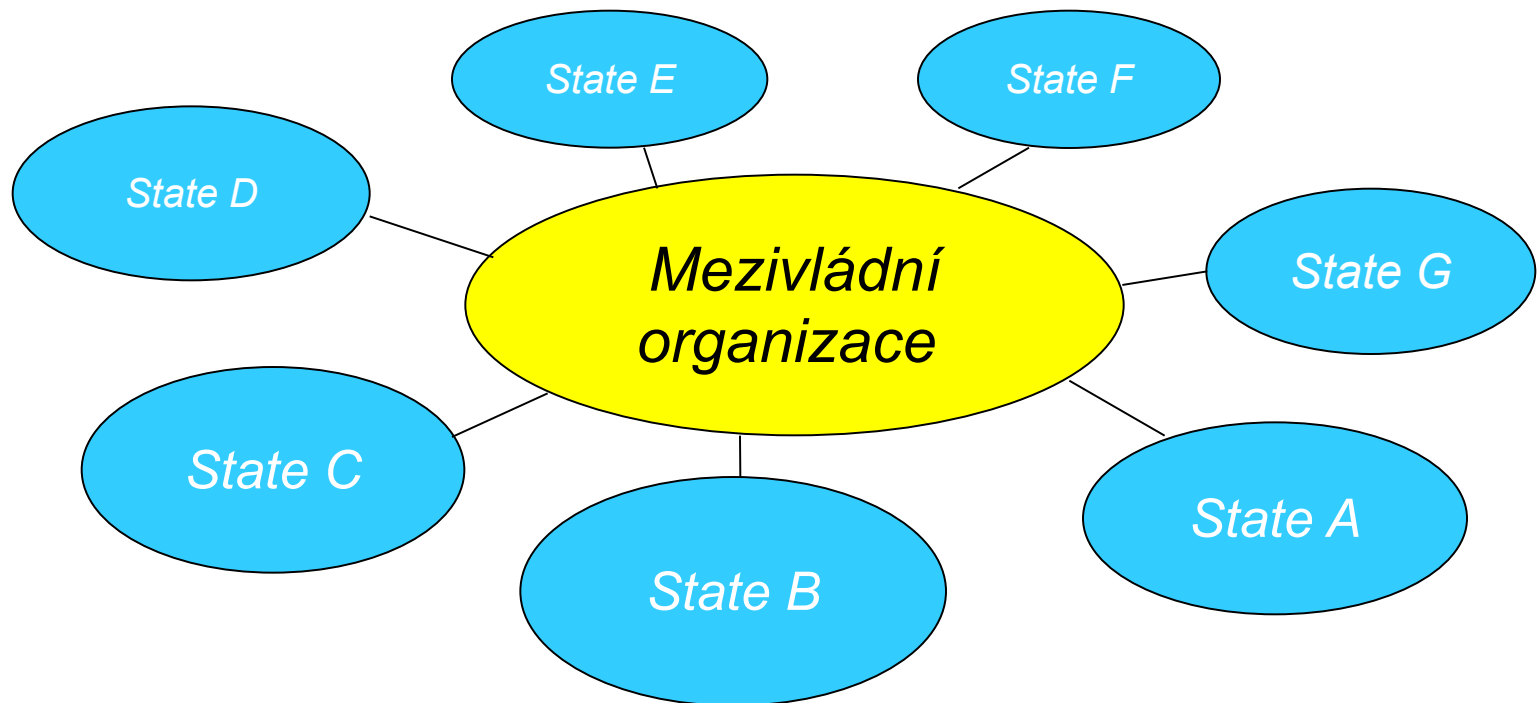
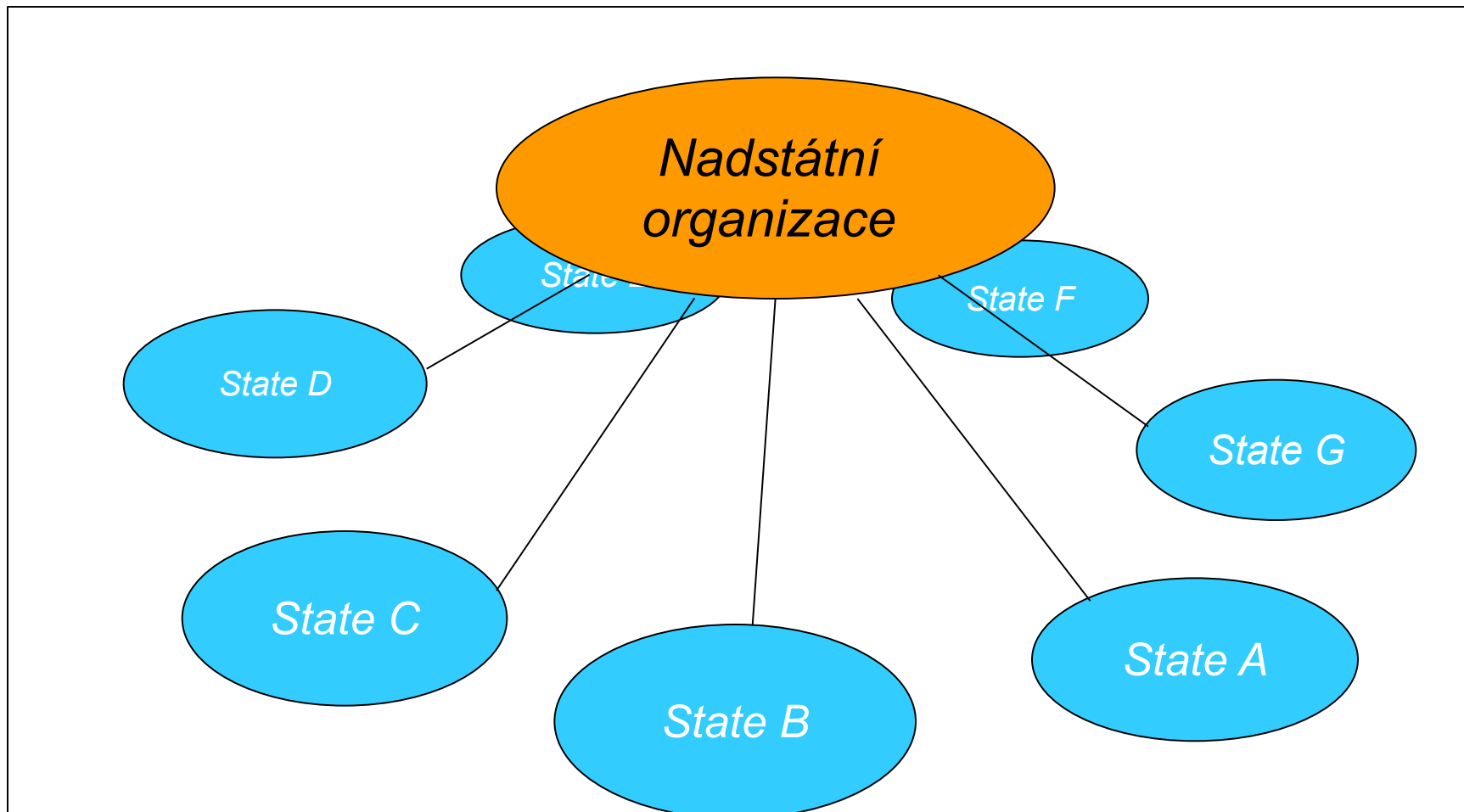

Mezivládní organizace – jediná úroveň

Nadstátní organizace – dvouúrovňová soustava

**Vývoj
Evropských společenství a
Evropské unie**

Vývoj základních smluvních dokumentů ES a EU - 1

- 1. **Pařížská smlouva** (o zřízení **ESUO**) (1951/1952),
- 2.-3. **Římské smlouvy** (o zřízení **EHS a Euratomu**) (1957/1958),
- 4. Úmluva o společných orgánech (Slučovací smlouva) (1965/1967),
- 5. **Jednotný evropský akt** (1986/1987),
- 6. **Maastrichtská smlouva o Evropské unii** (1992/1993) .....

Vývoj základních smluvních dokumentů ES a EU - 2

- 7. **Amsterdamská** smlouva (1997/1999),
- 8. **Smlouva z Nice** (2000/2003),
- 9. Smlouva o **ústavě pro Evropu** (Ústava EU)- podeps. 2004, nevstoupila v platnost,
- 10. **Lisabonská smlouva** (2007/2009).
- K tomuto výčtu je ještě třeba doplnit ***smlouvy rozpočtové a smlouvy o přístupu nových členů*** (ČR: 2003/2004).
- ***Letopočty: přijetí (podpis) dokumentu / vstup v platnost***

Přehled vývoje ES a EU - 1

- **1952** - vznik **ESUO**, nadstátní organizace
- **1958** - vznik **EHS a EURATOMu**, nadstátních organizací
- **1993** - vznik **EU**
  - = **zastřešení** tří Společenství (tzv. I. pilíř - nadstátní)
  - + další oblasti mezivládní spolupráce (tzv. II. a III. pilíř),
  - tři Společenství existují nadále,
  - EHS je přejmenováno na **ES**

Přehled vývoje ES a EU - 2

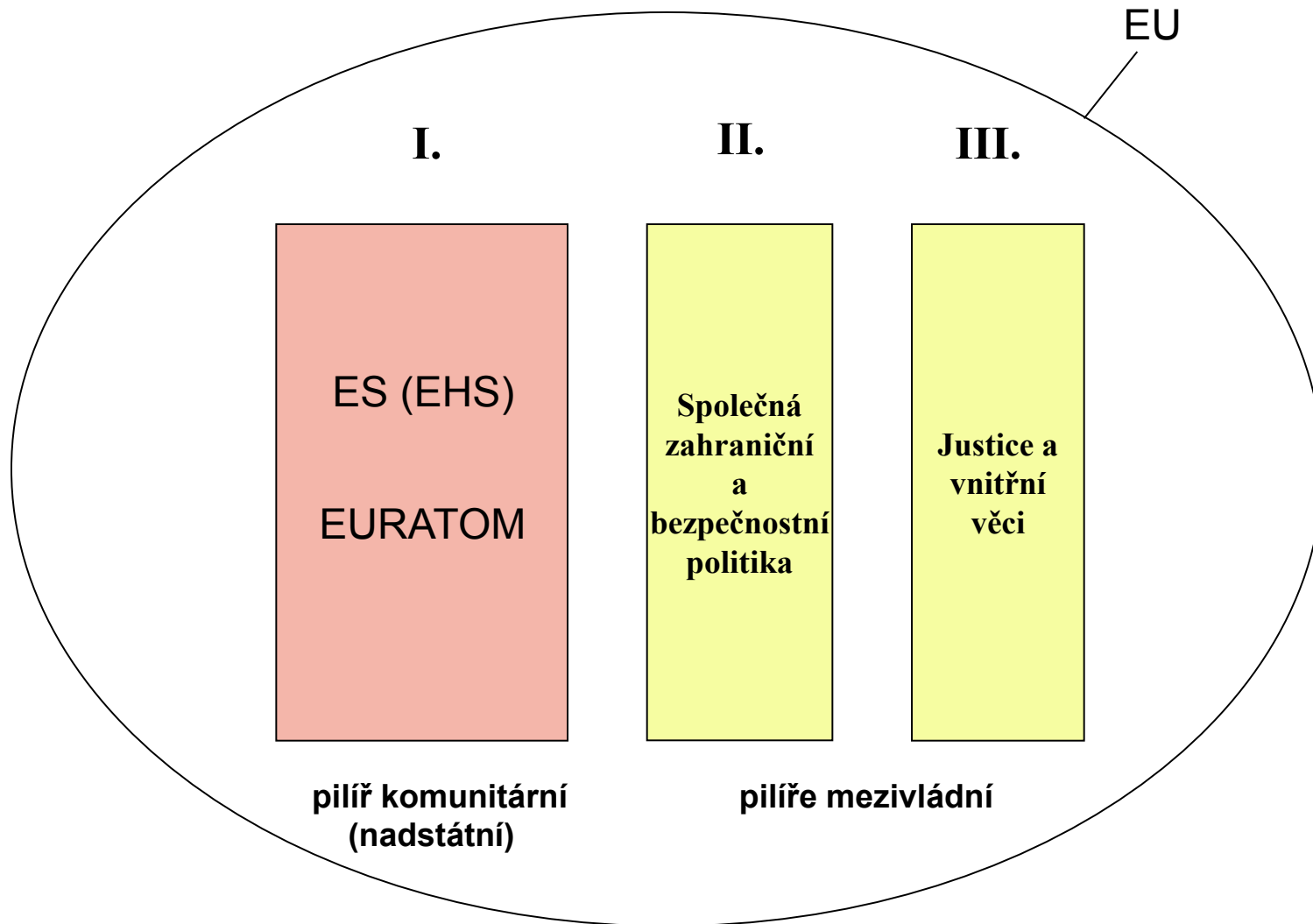
- **2002** - zánik ESUO, zbývá ES a EURATOM
- **2009** - **ES zaniká**, resp. přeměňuje se v **novou EU**, ta ztrácí charakter pouhého zastřešení a stává se **nadstátní organizací**, jakou bylo dosud ES.
- EURATOM existuje nadále vedle EU.
- *(Letopočty = vstup v platnost příslušného dokumentu.)*

Přehled vývoje ES a EU (zjednodušené)

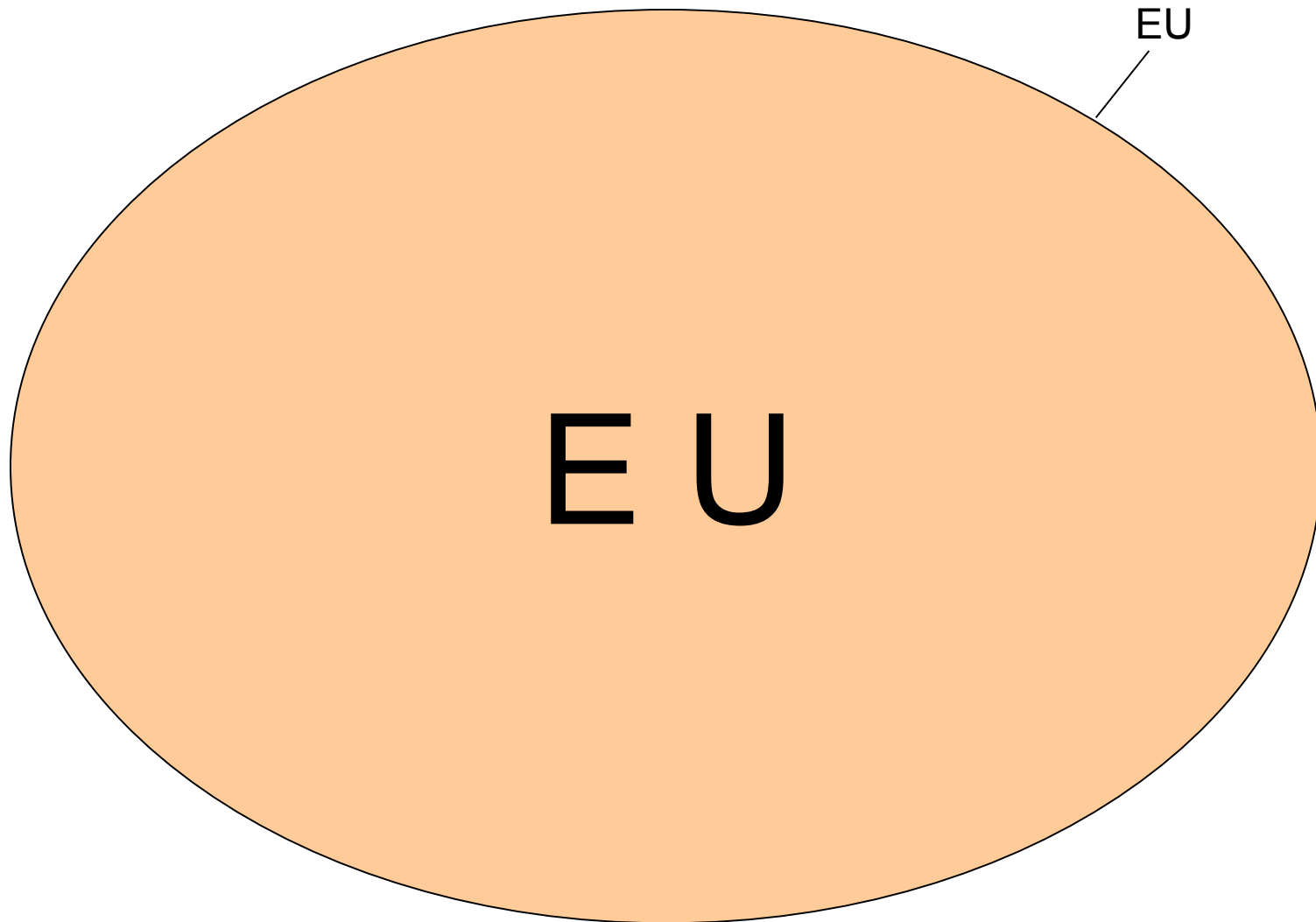
- **1952** vznik **ESUO** (nadstátní organizace)
- **1958** vznik **EHS, EURATOM** (nadstátní organizace)
- **1993** vznik **EU** jako pouhého zastřešení tří Společenství, EHS přejmenováno na **ES**, ostatní beze změny
- **2002** zánik **ESUO**
- **2009** přeměna **ES** na **EU** nové kvality (nadstátní organizace), **EURATOM** beze zm.

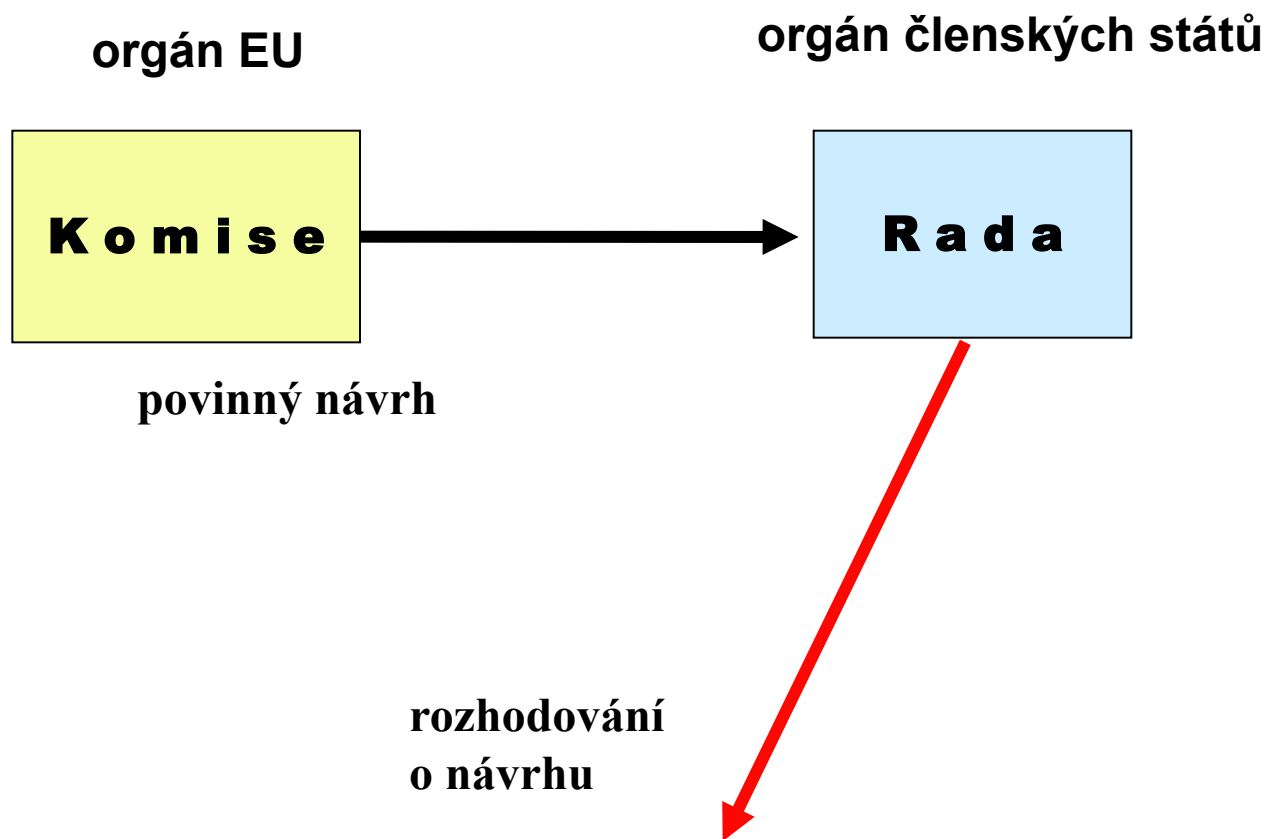
Tři pilíře Evropské unie podle Maastrichtu (do r. 2009)

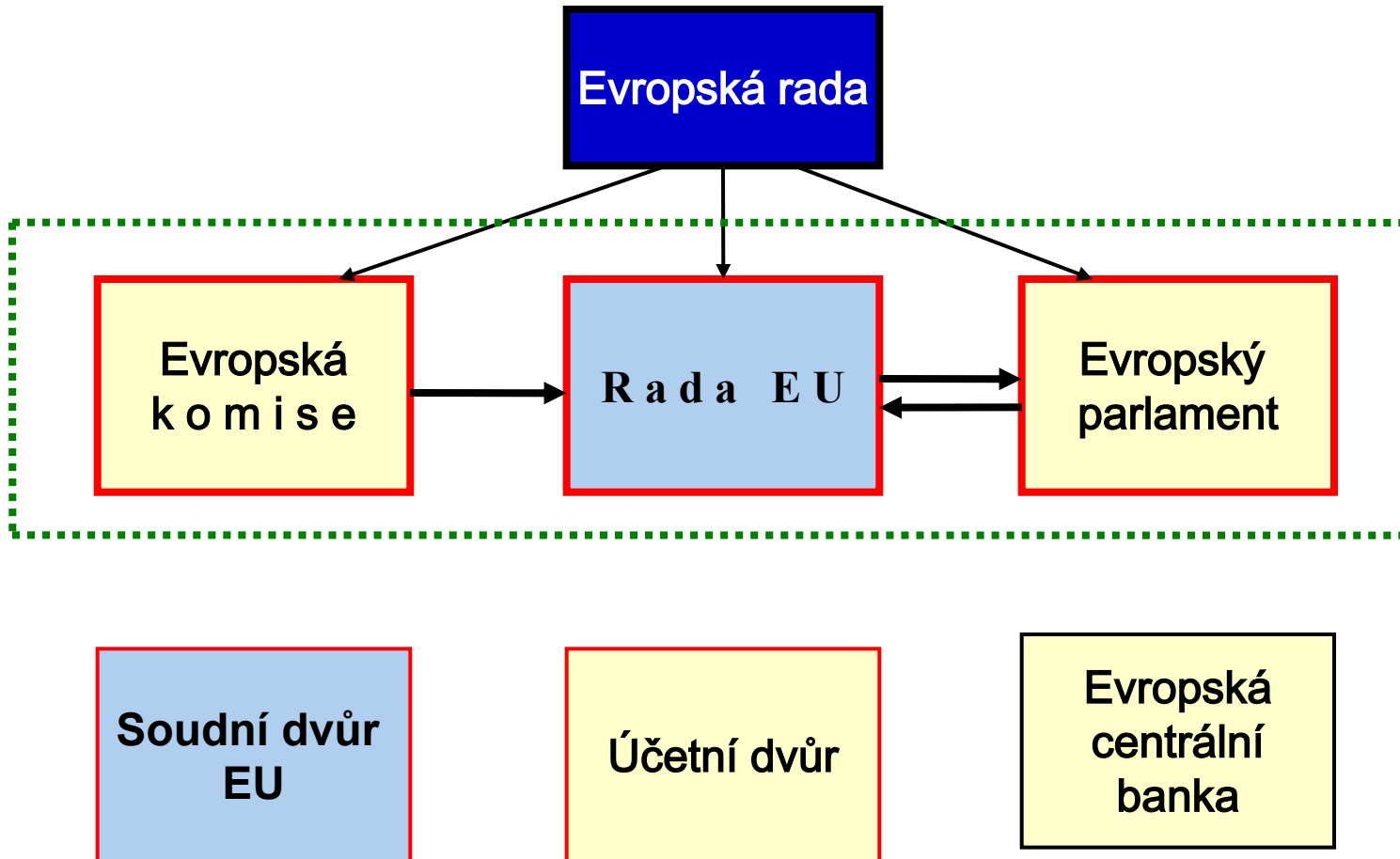
Evropská unie podle Lisabonské smlouvy
(od 2009)

Schéma principu nadstátnosti

Schéma organizační struktury EU

Evropská komise

- **Pravomoci:**
- 1. iniciativní
- 2. výkonná
- 3. kontrolní
- 4. zastupování ES (EU) navenek

Rada EU

- **Složení:** zástupci člen. států (ministři)
- **Předsednictví:** po 6 měsících
- **Pravomoci:** rozhodovací, legislativní
- **Hlasování:**
  - vážené
  - kvalifikovaná většina nebo jednomyslnost
- ***COREPER**

Vážené hlasování v Radě EU

- Francie, Itálie, Německo a Spojené království: 29
- Polsko a Španělsko: 27
- Rumunsko: 14, Nizozemsko: 13
- Belgie, **ČR**, Maďarsko, Portugalsko a Řecko: 12
- Rakousko, Bulharsko a Švédsko: 10
- Dánsko, Finsko, Irsko, Litva a **Slovensko**: 7
- Estonsko, Kypr, Lotyšsko, Lucembursko a Slovinsko: 4
- Malta 3

- **CELKEM** 345

Hlasování kvalifikovanou většinou

- **Návrh přijat:**
- 1. pokud souhlasí **většina členských států** a
- 2. pokud je minimálně **255 hlasů** – což je 73,9 % z celkového počtu hlasů **z 345**
- Členský stát může navíc požadovat ověření toho, zda hlasy vyslovené „pro“ představují alespoň **62 % celkového počtu obyvatel Unie**. Bude-li zjištěno, že tomu tak není, rozhodnutí nebude přijato.

Kvalifikovaná většina v Radě podle Lisabonu (od 2014)

- **55% členských států** a současně alespoň
- **65% obyvatel EU** (součet obyvatel ve státech hlasujících kladně)

Evropský parlament

- **Složení:** 736 poslanců (max. 751) – přímé volby
  - jednokomorový
- **Pravomoci:**
  - spolurozhodování s Radou EU (legislativní činnost)
  - demokratický dohled nad Komisí (nedůvěra)
  - rozpočtová pravomoc
- **Sídlo:** Štrasburk, Brusel, Lucemburk

Evropský soudní dvůr podle Lisabonu

Soudní dvůr EU:

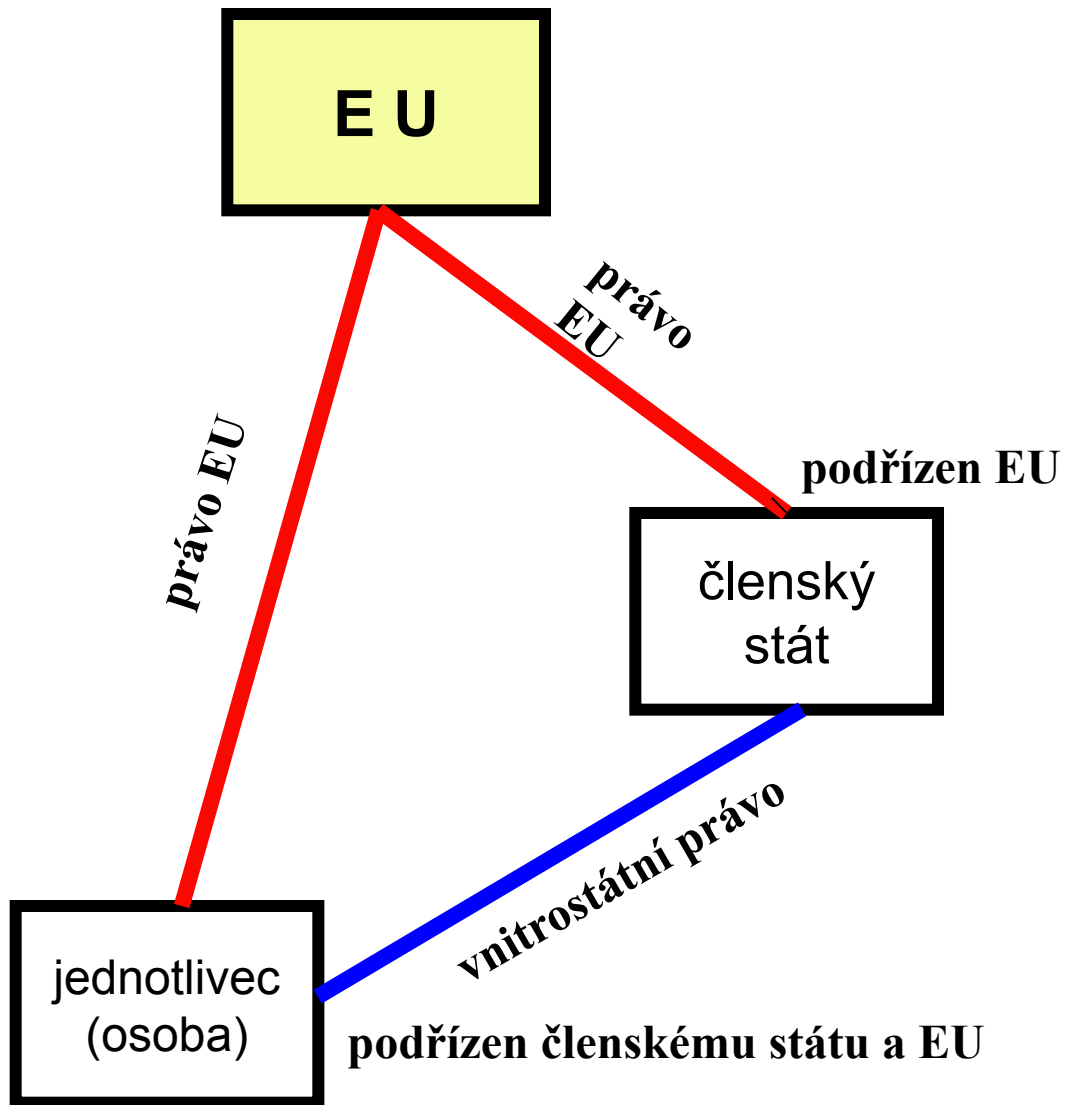

Základní funkce Soudního dvora

- 1. Klasické řešení sporů, ukládání sankcí
- 2. ESD jako ústavní (správní) soud
- 3. Sjednocování výkladu práva EU v členských zemích

Právo EU jako integrační nástroj

- *** právo jako integrační nástroj**
nadstátního prostředí
- *** primární a sekundární právo EU**
- * orientace ve smlouvách ES, EU, Lisabon
- *** 2 metody úpravy:**
  - - samostatná unijní úprava (primární, nařízení) – paralelně s vnitrostát. právem
  - - určování obsahu vnitrostátní úpravy (směrnice)

**prameny sekundárního
práva v jednotlivých
vztazích**

